Svanemerking av

Engangsartikler i kontakt med mat

Versjon 4.0 • dato - dato
Høringsforslag

Innhold

Hva er en svanemerket engangsartikkel? 4

Hvorfor velge svanemerking? 4

Hva kan svanemerkes? 4

Hvordan søker man? 5

1 Overordnede krav 7
1.1 Om kravene og nødvendige definisjoner 7
1.2 Beskrivelse av produkt og materialsammensetning 7
2 Miljøkrav 8
2.1 Masse, papir, kartong og papp 8
2.2 Andre fornybare råvarer 11
2.3 Kjemikalier 13
2.4 Matvarekontakt 19
2.5 Avfall 19
3 Kvalitets- og myndighetskrav 21

Regler for svanemerking av produkter og tjenester 22

Etterkontroll 22

Kriterienes versjonshistorikk 22

Nye kriterier 22

Ordforklaringer og definisjoner 23

Bilag 1 Skjemaoversikt - skjemaer for erklæringer og dokumentasjon
Bilag 2 Retningslinjer for standarder, vegetabilske råvarer
Bilag 3 Testmetoder og analyselaboratorier
Bilag 4 Informasjon om egenskaper

047 Engangsartikler i kontakt med mat, versjon 4.0, dato

Adresser

Nordisk ministerråd besluttet i 1989 å innføre en frivillig offisiell miljømerking, Svanen. Nedenstående organisasjoner/foretak er tildelt ansvaret for det offisielle miljømerket Svanen, av respektive lands regjering. For mer informasjon se nettsidene:

Danmark
Miljømærkning Danmark
Fonden Dansk Standard
Göteborg Plads 1
DK-2150 Nordhavn
Tel: +45 72 300 450
info@ecolabel.dk
www.ecolabel.dk

Island
Norræn Umhverfismerking
á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut 24
IS-108 Reykjavik
Tel: +354 5 91 20 00
ust@ust.is
www.svanurinn.is

Dette dokument kan bare kopieres i sin helhet og uten noen form for endring. Sitat kan benyttes hvis opphavsmannen Nordisk Miljømerking nevnes.

Finland
Miljömärkning Finland
Box 489
FI-00101 Helsingfors
Tel: +358 9 61 22 50 00
joutsen@ecolabel.fi
www.ecolabel.fi

Norge
Miljømerking Norge
Henrik Ibsens gate 20
NO-0255 Oslo
Tel: +47 24 14 46 00
info@svanemerket.no
www.svanemerket.no

Sverige
Miljömärkning Sverige AB
Box 38114
SE-100 64 Stockholm
Tel: +46 8 55 55 24 00
info@svanen.se
www.svanen.se

Hva er en svanemerket engangsartikkel?

Svanemerkede engangsartikler til matvarer hører til de minst miljøbelastende produkter innenfor deres kategori, og de oppfyller både miljø- og helserelaterte krav.

Produktene består av en høy andel biobaserte materialer eller resirkulert plast for å redusere produktenes klimabelastning og hjelpe mot en større uavhengighet av fossil råvare. Det stilles strenge miljø- og helsekrav til kjemikaliene som brukes i produksjonen av materialene som inngår og ved konvertering til den ferdige engangsartikkel, som lim, belegninger og trykkfarger. Produktet skal også være designet for å fremme resirkulering ved f.eks. at produktet skal bestå av materialer som kan materialgjenvinnes i dagens systemer og ved at limet som brukes ikke skal skape problemer i resirkuleringsprosesser.

En svanemerket engangsartikkel:

- inneholder en høy andel fornybare materialer eller resirkulert plast
- er ikke tilsatt fluorstoffer, ftalater, bisfenol A, smaksstoffer eller parfyme
- fremmer resirkulering, bl.a. er det krav til lim og fargestoffer – og krav om merking av avfallsfraksjon
- lever opp til krav om sporbarhet på treråvare, samt krav om sertifisering av råvaren
- er ikke produsert av resirkulert papir og papp/kartong

Hvorfor velge svanemerking?

- Produktene kan bruke varemerket Svanen i sin markedsføring. Svanemerket har høy troverdighet og er meget godt kjent i Norden.
- Svanemerket er en enkel måte å kommunisere sitt miljøarbeid og miljø-engasjement til kundene.
- Svanemerket synliggjør hvilke miljøbelastninger som er viktigst og viser dermed hvordan virksomheten kan redusere utslipp, ressursforbruk og avfallsbelastning.
- En mer miljøtilpasset produksjon gir et bedre utgangspunkt for fremtidige miljøkrav fra myndighetene.
- Svanemerkingen kan ses som en guide til arbeidet med miljøforbedringer i virksomheten.
- Svanemerking omfatter ikke bare miljøkrav, men også kvalitetskrav, fordi miljø og kvalitet ofte går hånd i hånd. Det betyr at en svanelisens også kan ses som et kvalitetsstempel.

Hva kan svanemerkes?

Produktgruppen består av ulike produkter som er beregnet til å være i kontakt med matvarer i kort tid og som i hovedsak brukes en gang. Produkttypene som inngår kan deles inn i følgende kategorier:

- Take-away emballasje som kaffekopper, pizzakartonger, beholdere og papir til innpakning av mat
- Engangsservise som kopper/glass, tallerkener, bestikk og sugerør
- Poser og film til innpakning av mat som brødposer, fryseposer, poser til frukt og grønt
- Kaffe- og tefiltre
- Tannstikkere/cocktailpinner og rørepinner

Produkter som ikke kan merkes

Nedenfor presiseres det type produkter som ikke kan miljømerkes etter disse kriteriene. Enkelte av produktene kan allikevel merkes etter andre kriterier. Dette gjelder:

- Servietter – kan miljømerkes etter kriteriene for mykpapir
- Mat- og bakepapir – kan miljømerkes etter kriteriene for fett-tett papir
- Avfallsposer – kan ikke miljømerkes
- Bæreposer (til å bære matvarene hjem fra butikken) – kan ikke miljømerkes

Emballasje som er en del av et ferdigpakket* produkt, f.eks. en melkekartong eller juiceflaske, der det ferdige produktet skal merkes i henhold til EUs Forordning nr. 1169/2011 om næringsmiddelopplysninger til forbrukerne, inngår ikke i produktgruppen.

**Med ferdigpakket menes definisjonen brukt i EUs forordning nr. 1169/2011: en salgsenhet som i uendret tilstand er beregnet på salg til sluttforbruker og til storhusholdninger, og som består av et næringsmiddel samt emballasjen det er pakket inn i før det tilbys for salg, enten denne emballasjen dekker varen helt eller delvis, men likevel på en slik måte at innholdet ikke kan endres uten at emballasjen åpnes eller endres; «ferdigpakket næringsmiddel» omfatter ikke næringsmidler som pakkes på salgsstedet på anmodning fra kjøperen eller er ferdigpakket med sikte på umiddelbart salg.*

Dersom det er tvil om en produkttype faller innenfor produktgruppedefinisjonen, er det Nordisk Miljømerking som avgjør om produktet kan merkes.

Hvordan søker man?

Søknad

Søknad sendes til miljømerkeorganisasjonen i eget land eller i landet der produktene markedsføres, og er gyldig for behandling i 12 måneder. Søknaden kan behandles av en miljømerkingsorganisasjon i et annet land etter avtale mellom disse. Beskjed om dette gis til søkeren. Foretak utenfor Norden søker hos miljømerkeorganisasjonen i det nordiske landet hvor produktene i hovedsak skal markedsføres.

Søknaden skal bestå av et søknadsskjema/webskjema samt dokumentasjon som viser at kravene er oppfylt. På søknadsskjemaet skal det fremgå i hvilke nordiske land de aktuelle produktene skal selges og antatt omsetning av produktene i hvert av disse landene.

For masse, papir, kartong og papp inkludert kaffe- og tefilter, skal søknadsverktøyet My Swan Account anvendes. Masser som inngår i en

svanemerket engangsartikkel skal være kontrollert og listet på Nordisk Miljømerkings hjemmesider eller i My Swan Account.

Hvert krav er markert med bokstaven O (for obligatoriske krav) samt ett nummer. Alle krav skal oppfylles for at en lisens skal oppnås.

For hvert krav er det beskrevet hvordan kravet skal dokumenteres. Det finns også ulike symboler som brukes for å lette arbeidet. Symbolene er:

✉ Send inn

🔑 Kravet kontrolleres på stedet.

All informasjon som sendes til Nordisk Miljømerking blir konfidensielt behandlet. Underleverandører kan sende dokumentasjon direkte til Nordisk Miljømerking og denne informasjonen behandles også konfidensielt.

Kostnader

En søknadsavgift betales i forbindelse med at foretaket søker lisens. I tillegg tilkommer en årsavgift basert på det svanemerkede produktets omsetning. Masseprodusenten er ansvarlig for massenes søknads- og listingsavgift. For mer informasjon om søknadsprosessen og avgifter for denne produktgruppen henviser vi til respektive lands nettside. For adresser se side 2.

Lisensens gyldighetstid

Miljømerkingslisensen gjelder så lenge kriteriene oppfylles og så lenge kriteriene er gyldige. Kriteriene kan forlenges eller justeres, i slike tilfeller forlenges lisensen automatisk og lisensinnehaveren meddeles dette.

Senest ett år før kriteriene utløper, skal det meddeles hvilke kriterier som deretter skal gjelde. Lisensinnehaveren tilbys da muligheten til å fornye lisensen.

Kontroll på stedet

Før lisens bevilges kontrollerer Nordisk Miljømerking normalt på stedet at kravene oppfylles. Ved kontrollen skal underlag for beregninger, original til innsendt dokumentasjon, måleprotokoll, innkjøpsstatistikk og lignende som bekrefter at kravene oppfylles kunne fremvises.

Spørsmål

Ved spørsmål, kontakt gjerne Nordisk Miljømerking, se adresser på side 2. Mer informasjon og hjelp ved søknad kan være tilgjengelig. Besøk respektive lands nettsider for ytterligere informasjon.

1 Overordnede krav

1.1 Om kravene og nødvendige definisjoner

Dette kapittelet omhandler de overgripende kravområder som produktbeskrivelse og inngående materialer i produktene. For definisjoner, se Ordforklaringer og Definisjoner.

1.2 Beskrivelse av produkt og materialsammensetning

O1 Beskrivelse av produktet

Søker skal oppgi følgende informasjon om produktet/-ene:

1. Varemerke/handelsnavn
2. Hvor produktene skal selges (dagligvarebutikk, web-shop, take-away bransjen eller lignende)
3. Beskrivelse av produktet/-ene:
   - hva slags type produkt det er (f.eks. kaffefilter, kopp for varm/kald drikke, salatbeger, brødposer, fryseposer)
   - inngående materialer (f.eks. papir, kartong, plast (inkludert type som PE, PP, PLA etc)), samt angivelse av inngående mengder av de ulike materialtypene (vekt-% av det enkelte materialet i forhold til total vekt på produktet)

Lim og belegning regnes som inngående materialer, men ikke andre kjemikalier som trykkfarge.

Oversikten skal inkludere handelsnavn på materialet og leverandør.

Produktdatablad eller tilsvarende for hvert materiale skal sendes inn. Materiale i enkeltemballasje*, kjerner eller andre deler** som følger med engangsartikkelen skal også oppgis.

**med enkeltemballasje menes den emballasje som kan være rundt den individuelle engangsartikkel, f.eks. papir rundt spisepinner eller plast rundt bestikk.*

***med kjerne menes f.eks. papprullen som plastfolie eller plastposer er rullet på. Andre deler kan f.eks. være lokk til kaffekopper.*

4. Beskrivelse av fremstillingsprosessen for produktet, inklusiv konverteringen.

Underleverandører skal beskrives med virksomhetsnavn, produksjonssted, kontaktperson, samt hvilke produksjonsprosesser som utføres (f.eks. trykking).

5. Det skal angis om det anvendes kjemikalier ved konvertering, f.eks. lim, belegninger eller trykkfarge. Kjemikalier anvendt i enkeltemballasje, kjerner eller andre deler skal også inkluderes.

Hvis ja, send inn liste over anvendte kjemikalier ved konverteringen.

☒ Beskrivelse i henhold til kravet. Bilag 1, skjema 1 kan anvendes. Et produktdatablad kan innsendes som en del av dokumentasjonen.

O2 Materialsammensetning

Minst 90 vekt-% av materialene i engangsartikkelen skal være biobasert eller bestå av resirkulert plast.

Den resirkulerte plasten skal være godkjent i henhold til EUs forordning om resirkulert plast i kontakt med mat, EU 282/2008.

Maksimum 10 vekt-% av materialene i engangsartikkelen kan bestå av ikke-fornybare materialer. Belegninger og lim skal tas med i materialsammensetnings-beregningen. Andre kjemikalier, som trykkfarge og additiver, skal ikke inkluderes.

Uorganiske fyllstoffer* skal ikke regnes med i andelen ikke-fornybare materialer, men kan maks inngå med 20 vekt-% i plast. Begrensningen gjelder ikke plast som inngår som laminat og belegning på papir- og kartongbaserte produkter.

Metall og resirkulert masse/papir/kartong/papp kan ikke inngå.

Enkeltemballasje, kjerner og andre deler som beskrevet i O1, skal inkluderes i materialsammensetningen.

**eksempler på uorganiske fyllstoffer er kaolin, kalsiumkarbonat og leire.*

☒ Beregning som viser at minst 90 vekt-% av engangsartikkelen er biobasert eller består av resirkulert plast. Bilag 1, skjema 1 kan anvendes.

☒ For resirkulert plast skal det dokumenteres at plasten er godkjent i henhold til angitte forordning. Det skal oppgis hvor det resirkulerte plastmaterialet produseres (navn på virksomhet) og EF-registreringsnummer.

☒ Erklæring fra produsent av engangsartikkelen, eventuelt fra leverandør av materialet om at det ikke anvendes metall eller resirkulert masse, papir, papp og kartong. Bilag 1, skjema 1 kan anvendes.

☒ Informasjon om type uorganisk fyllstoff og mengde (vekt-%) i plasten.

O3 PVC og PVDC

PVC og PVDC kan ikke inngå i produktet, inkludert enkeltemballasje, kjerner og andre deler eller primæremballasje*.

**med primæremballasje menes kjøpsemballasjen for forbrukere, f.eks. den emballasje som emballerer 100 engangsgafler eller som er rundt 200 kaffefilter, og som forbrukeren vil møte ved salg i butikken.*

☒ Erklæring fra produsenten av engangsartikkelen, eventuelt fra leverandør av plastmaterialet om at PVC og PVDC ikke inngår. Bilag 1, skjema 1 kan anvendes.

2 Miljøkrav

2.1 Masse, papir, kartong og papp

Kravene til masse, papir, kartong og papp angis nedenfor. Nordisk Miljømerking har krav til papirprodukter i andre kriteriesett som kravene under henviser til. Det henvises til følgende modulsystem og kriterier:

- Basismodulen for Svanemerking av papirprodukter, versjon 2 eller senere
- Kjemikaliemodulen for Svanemerking av papirprodukter, versjon 2 eller senere
- Kriteriene for Svanemerking av fett-tett papir, versjon 4 eller senere

I tillegg til allerede eksisterende kriterier for papirprodukter nevnt over, kan det inngå andre papir, kartong og papptyper i engangsartikler i kontakt med mat som ikke er omfattet av ovennevnte kriterier. For disse gjelder egne krav til energi og CO_2-utslipp samt utslipp til luft og vann. Dette er angitt som egne referanseverdier og kravgrenser i O5 under.

Enkeltemballasje som består av papir/kartong/papp skal ikke oppfylle disse kravene, men har eget krav (se O23).

Masse- og papirprodusenten skal dokumentere kravene i den nettbaserte søknadshjelpen My Swan Account. My Swan Account nås via http://www.nordic-ecolabel.org/portals/paper/my-swan-account1/

O4 Masse

Masse skal oppfylle alle relevante krav i Basismodulen og Kjemikaliemodulen for papirprodukter, versjon 2 eller senere.

Referanseverdiene for utørket NSSC masse er for el: Elreferanse= 3200 kWh/tonn og for brensel: Brenselreferanse= 700 kWh/tonn masse.

Referanseverdiene utslipp for NSSC masse:

	Referanseverdier utslipp (kg/tonn masse)			
	COD	**P**	**S**	**NOx**
NSSC	8	0,02	0,4	1,5

Dokumentasjon skal skje via det elektroniske søknadsverktøyet My Swan Account (MSA). Ta kontakt med Nordisk Miljømerking for brukernavn og passord.

✉ Masseprodusenten skal vise at kravet oppfylles med utfylt skjema i My Swan Account. Dokumentasjon som beskrevet i kravene i Basismodulen og Kjemikaliemodulen for Svanemerking av papirprodukter, versjon 2 eller senere.

O5 Papir, kartong og papp

Papir og kartong omfattet av Basismodulen for papirprodukter

Papir og kartong som er omfattet av Basismodulen for Svanemerking av papirprodukter versjon 2 eller senere skal oppfylle alle relevante krav i Basismodulen og Kjemikaliemodulen for papirprodukter versjon 2 eller senere, med unntak av K11 Transport i Basismodulen.

Hvis papiret eller kartongen allerede er svanemerket eller kontrollert av Nordisk Miljømerking, oppfylles kravet. Dette skal dokumenteres med lisensbevis eller informasjon med handelsnavn samt produsent av den kontrollerte råvaren.

Papir, kartong og papp som ikke er omfattet av Basismodulen

Papir, kartong og papp som ikke er omfattet av Basismodulen for Svanemerking av papirprodukter versjon 2 eller senere skal oppfylle alle relevante krav i Basismodulen og Kjemikaliemodulen for papirprodukter versjon 2 eller senere med unntak av K11 Transport i Basismodulen. For energi og CO_2, samt utslipp til luft og vann gjelder referanseverdiene og kravgrensene for papirmaskinen oppgitt under. Beregningsmetodene som anvendes i Basismodulen for papirprodukter, versjon 2 skal anvendes.

Energi og CO_2

Tabell 1: Referanseverdier for energi og kravgrenser for utslipp av CO_2

	Energi - referanseverdier (kwh/tonn papir/kartong/papp)		CO_2 - kravgrense (kg CO_2/tonn papir/kartong/papp)
	Brensel	El	
Filterpapir for kaffe/te	1600	700	*
Kartong til engangsartikler ("cupboard")	1700	800	*
Kraft liner	1700	700	*
Fluting	1700	700	*/1200**

** grenseverdi varierer basert på massene som inngår, se K10 i Basismodulen, versjon 2 eller senere.*

*** Om NSSC masse inngår er grenseverdien 1200 kg CO_2/tonn fluting.*

Utslipp til luft og vann

Tabell 2: Referanseverdier for utslipp av COD, P, S og NOx

	Referanseverdier utslipp (kg/tonn papir/kartong/papp)			
	COD	**P**	**S**	**NOx**
Filterpapir for kaffe/te	**1,0**	**0,01**	**0,2**	**0,4**
Kartong til engangsartikler ("cupboard")	**1,5**	**0,01**	**0,15**	**0,6**
Kraft liner	**1,5**	**0,01**	**0,15**	**0,6**
Fluting	**1,5**	**0,01**	**0,15**	**0,6**

Søknad om godkjenning av papir, kartong og papp skal skje via det elektroniske søknadsverktøyet My Swan Account (MSA). Ta kontakt med Nordisk Miljømerking for brukernavn og passord.

✉ Produsenten skal vise at kravet oppfylles med utfylt skjema i My Swan Account. Dokumentasjon som beskrevet i kravene i Basismodulen og Kjemikaliemodulen for Svanemerking av papirprodukter eller lisensbevis fra Nordisk Miljømerking, alternativt opplysninger om handelsnavn og produsent for kontrollert papir.

O6 Fett-tett papir

Fett-tett papir som inngår skal oppfylle kravene beskrevet i Svanemerking av "Fett-tett papir – tilleggsmodul", versjon 4 eller senere. Tilleggsmodulen henviser til basismodulen for Svanemerking av papirprodukter, versjon 2 eller senere på enkelte punkter. Det gis unntak for K11 Transport i basismodulen.

Søknad om godkjenning av fett-tett papir skal skje via det elektroniske søknadsverktøyet My Swan Account (MSA). Ta kontakt med Nordisk Miljømerking for brukernavn og passord.

Hvis det fett-tette papiret allerede er svanemerket etter kriteriene for "Fett-tett papir – tilleggsmodul" versjon 4 eller senere, oppfylles kravet og kan dokumenteres med lisensbevis.

✉ Produsenten skal vise at kravet oppfylles med utfylt skjema i My Swan Account. Dokumentasjon som beskrevet i kravene i "Fett-tett papir – tilleggsmodul", eventuelt lisensbevis.

O7 Optisk blekemiddel

Optiske blekemidler må ikke tilsettes ved produksjon av masser, papir, kartong eller papp.

✉ Erklæring fra produsent av masse, papir, kartong eller papp om at optiske blekemidler ikke anvendes.

2.2 Andre fornybare råvarer

O8 Heltre, finer og bambus

1. Trearter på Svanens liste over forbudte trearter*, skal ikke anvendes.

* Listen over forbudte trearter finnes på hjemmesiden: www.nordic-ecolabel.org/wood/

2. Søker/produsent/leverandør skal oppgi navn (artsnavn) for de treråvarer/bambus som benyttes i den svanemerkede engangsartikkelen.
3. Leverandører av treråvarer/bambus skal være sporbarhetssertifisert etter FSC/PEFCs ordninger.
4. 70 % av treråvarer/bambus som benyttes i den svanemerkede engangsartikkelen skal være sertifisert som bærekraftig skogsbruk etter FSC eller PEFC.

Den resterende andelen av treråvarene/bambusen skal være omfattet av FSC/PEFCs kontrollordning.

Kravet skal dokumenteres som innkjøpt tremengde/bambus på årsbasis.

✉ Erklæring fra søker/produsent/leverandør om at kravet til forbudte trearter er oppfylt. Bilag 1, skjema 2 kan anvendes.

✉ Navn (artsnavn) på de treråvarer/bambus som benyttes i den svanemerkede engangsartikkel. Bilag 1, skjema 2 kan anvendes.

✉ Gyldig FSC/PEFC sporbarhetssertifikat fra alle leverandører som omfatter alle treråvarer/bambus som benyttes i den svanemerkede engangsartikkel.

✉ Dokumentasjon som faktura eller følgeseddel (papir eller via E-fakturering) som viser at kravet til sertifiseringsandel er oppfylt.

O9 Landbruksråvarer inkludert palmeolje, soya og sukkerroer

Kravet gjelder ikke sekundære råvarer*.

1. For landbruksråvarer skal det angis navn (på latin og et nordisk eller engelsk språk) samt geografisk opprinnelse (land/delstat) og leverandør for de anvendte landbruksråvarene.

Punkt 2 gjelder dersom den biobaserte polymeren inngår med mer enn 5 vekt-% i produktet.

2. For palmeolje, soyaolje og sukkerroer som råvare til biobasert polymer gjelder følgende:

- Palmeolje, palmekjerneolje og palmeoljederivat skal være RSPO-sertifisert
- Soyaolje skal være RTRS-sertifisert
- Sukkerroer skal være Bonsucro-sertifisert

Leverandør av sertifisert råvare skal være sporbarhetssertifisert (Chain of Custody-sertifisert, CoC) i henhold til det aktuelle sertifiseringssystemet, og sporbarheten skal sikres via massebalanse. Book and claim-system aksepteres ikke.

Produsenten av den biobaserte polymeren skal dokumentere at det er innkjøpt sertifisert råvare.

**Sekundære råvarer defineres her som restprodukter fra andre produksjoner, f.eks. avfallsprodukter fra matvareindustri eller biprodukter som halm fra kornproduksjonen, biprodukter fra mais og tørkede palmeblader. PFDA fra palmeolje regnes ikke som et rest/avfallsprodukt.*

Nordisk Miljømerking kan vurdere andre sertifiseringsordninger for ovennevnte råvarer hvis aktuelt. Sertifiseringsordningen vil bli vurdert etter Svanens krav til standard og sertifiseringssystem beskrevet i bilag 2.

✉ Navn (på latin og et nordisk eller engelsk språk) samt geografisk opprinnelse (land/delstat) for de landbruksråvarer som anvendes.

✉ Kopi av gyldig CoC-sertifikat eller sertifikatnummer. Dokumentasjon som faktura eller følgeseddel fra produsent av biobasert polymer som viser at det er innkjøpt sertifisert råvare.

O10 Genetisk modifiserte råvarer

Kravet gjelder dersom den biobaserte polymeren inngår med mer enn 10 vekt-% i produktet.

Det skal ikke brukes landbruksråvarer som er genetisk modifisert ved produksjon av biobasert polymer.

Det tillates bruk av massebalanse for å dokumentere at kravet er oppfylt. Massebalansen skal være sertifisert av en uavhengig tredjepart. Det skal dokumenteres at produsenten av den biobaserte polymeren kjøper inn den mengde ikke-genmodifisert råvare som trengs for å lage den ferdige polymeren på årsbasis.

Sekundære råvarer er unntatt kravet, se O9 for definisjon.

✉ Erklæring fra produsent av biobasert polymer om at genmodifiserte råvarer ikke anvendes, eventuelt dokumentasjon som viser at produsenten har et system der de via massebalanse sikrer at det kjøpes inn ikke-genmodifiserte råvarer. Dette skal vises via faktura eller bekreftelse fra produsent av den biobaserte polymeren.

✉ Sertifikat som viser at massebalansesystemet er sertifisert av en uavhengig tredje-part.

O11 Energi - biobaserte polymerer

Kravet gjelder biobaserte polymerer som inngår med mer enn 10 vekt-% i produktet. Krav a) eller b) skal oppfylles.

a) Produsenten av polymeren (produksjonsanlegget) skal være sertifisert i henhold til ISO 50001

eller

b) Energiforbruket ved produksjonen av biobaserte polymerer må maksimum være 50 MJ/kg polymer. I beregningen av energiforbruket skal prosessene fra monomerproduksjon til ferdig polymer inkluderes. Energi ved dyrking og ekstraksjon av råvaren, transport av råvaren til produksjonsstedet eller energiinnhold i selve råvaren skal ikke inkluderes i beregningen.

Energi fra både fornybare og ikke fornybare energikilder skal inkluderes i beregningen.

☒ For alternativ a) sertifikat som viser at produsenten av polymeren (produksjonsanlegget) er sertifisert i henhold til ISO 50001. For alternativ b) opplysninger om el- og brenselforbruk og kopi av faktura eller bekreftelse fra leverandør på forbruket. Angi totalt kg produsert polymer samt en beregning av totalt energiforbruk i MJ/kg polymer produsert. Det skal beskrives hvordan energiforbruket fra forskjellige delprosesser er med i beregningen.

2.3 Kjemikalier

Avsnittet omhandler kjemiske produkter og inngående stoffer i kjemiske produkter. Kravene gjelder kjemiske produkter som:

- brukes i produksjonen/sammensetningen av engangsartikkelen (konverteringen), som lim, trykkfarger og belegninger
- tilsettes engangsartikkelen, som aroma og parfyme
- additiver til plast
- restmonomerer i plast

Kravene gjelder ikke:

- hjelpekjemikalier som anvendes under produksjonen, som smøremidler, rengjøringskjemikalier osv.
- kjemikalier ved produksjon og trykking av primæremballasje
- kjemikalier i produksjonsprosessen av masse/papir, kartong, inkludert fett-tett papir, da disse skal tilfredsstille kravene i "Svanemerking av papirprodukter — Kjemikaliemodulen" versjon 2 eller senere. Kjemikalier som kan brukes i produksjonsprosessen skal allikevel oppfylle:
  - O17 i dette kriteriedokumentet for engangsartikler i kontakt med mat, som inkluderer tilsetning av kjemikalier til masse.
  - O18 til farger i dette kriteriedokumentet for engangsartikler i kontakt med mat i tillegg til kravene til farger i Kjemikaliemodulen for papir.

Det stilles også kjemikaliekrav til enkeltemballasje og kjerner, se spesifikt krav O23 for hvilke kjemikaliekrav som gjelder.

Kjemikaliekravene omhandler både det kjemiske produktet (f.eks. klassifiseringskrav til limet), men kan også omhandle inngående stoffer i det enkelte kjemiske produktet, det vil si inngående stoffer i limet. Kravene gjelder da for samtlige inngående stoffer i det kjemiske produktet, men ikke for forurensninger om ikke annet fremgår i spesifikke krav. Inngående stoffer og forurensninger er definert under.

Inngående stoffer: Alle stoffer i det kjemiske produktet, inklusive tilsatte additiver (f.eks. konserveringsmidler og stabilisatorer) i råvarene. Kjente avspaltningsprodukter fra inngående stoffer (f.eks. formaldehyd og arylamin) regnes også som inngående.

Forurensninger: Rester fra produksjonen og råvareproduksjonen som inngår i det ferdige kjemiske produktet i konsentrasjoner under 100 ppm (0,01 vektprosent, 100 mg/kg). Eksempler på forurensninger er rester av reagenser, rester av monomerer, katalysatorer, biprodukter og rester av rengjøringsmidler til produksjonsutstyret samt "carryover" fra andre produksjonslinjer.

O12 Kjemiske produkter, klassifisering

Kjemiske produkter som brukes i produksjonen/ved sammensetningen (konverteringen) av engangsartikkelen skal ikke være klassifiseringspliktige som angitt i tabell 3.

Tabell 3: Klassifisering av kjemiske produkter

Klassifisering i følge EUs CLP-forordning*		
Fareklasse	**Kategori**	**Farekode**
Farlig for vannmiljøet	Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1-4	H400 H410, H411, H412
Akutt giftighet	Acute Tox. 1, 2 Acute Tox. 3	H330, H310, H300 H331, H301, H311
Spesifikk målorgantoksisitet	STOT SE 1 STOT RE 1	H370 H372
Allergifremkallende	Resp. Sens. 1 eller Skin Sens 1	H334 H317
Kreftfremkallende egenskaper	Carc. 1A/1B Carc. 2	H350 H351
Kjønnscellemutagenitet	Muta. 1A/B Muta. 2	H340 H341
Reproduksjonstoksisitet	Repr. 1A/1B Repr. 2	H360, H361 H362

**Klassifisering i henhold til EUs forordning om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (forordning (EF) nr. 1272/2008).*

Produsentene av de kjemiske produktene er ansvarlig for klassifiseringen.

☒ Oversikt over anvendte kjemikalier

☒ Sikkerhetsdatablad for alle kjemiske produkter i henhold til gjeldende europeisk lovgivning

☒ Utfylt og signert bilag 1, skjema:

- 3a Erklæring - Øvrige kjemiske produkter eller
- 3b Erklæring - Lim eller
- 3c Erklæring - Farger/trykkfarger eller
- 3d Erklæring - Silikonbelegning eller
- 3e Erklæring - Belegnings/impregneringskjemikalier

Skjemaet skal være utfylt av produsenten/leverandøren av det kjemiske produktet.

O13 Klassifisering av inngående stoffer

Inngående stoffer i kjemiske produkter som brukes i produksjonen/ved sammensetningen (konverteringen) av engangsartikkelen skal ikke være klassifisert i henhold til tabell 4.

Unntak gis for:

- formaldehyd i nyprodusert polymer, se O16.

Tabell 4: Klassifisering av CMR-stoffer

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	**Kategori**	**Farekode**
Kreftfremkallende egenskaper	**Carc. 1A/1B** **Carc. 2**	**H350** **H351**
Kjønnscellemutagenitet	**Muta. 1A/B** **Muta. 2**	**H340** **H341**
Reproduksjonstoksisitet	**Repr. 1A/1B** **Repr. 2**	**H360, H361** **H362**

✉ Utfylt og signert bilag 1, skjema:

- 3a Erklæring - Øvrige kjemiske produkter eller
- 3b Erklæring - Lim eller
- 3c Erklæring - Farger/trykkfarger eller
- 3d Erklæring - Silikonbelegning eller
- 3e Erklæring - Belegnings/impregneringskjemikalier

O14 Kjemiske stoffer - forbudsliste

Følgende stoffer får ikke inngå i kjemiske produkter som brukes i produksjonen/ved sammensetningen (konverteringen) av engangsartikkelen (f.eks. lim eller farge):

- Stoffer på Kandidatlisten*
- Stoffer som har gjennomgått evaluering i EU og er påvist å være PBT (Persistent, bioaccumulable and toxic) eller vPvB (very persistent and very bioaccumulable)**
- Stoffer som anses å være potensielt hormonforstyrrende i kategori 1 eller 2 på EUs prioritetsliste over stoffer som skal gjennomgå nærmere undersøkning for hormonforstyrrende effekter***
- Ftalater
- APEO – alkylfenoletoksilater og andre alkylfenolderivater (stoffer som avgir alkylfenoler ved nedbryting)
- Halogenerte organiske forbindelser. Unntak gis for:
  - halogenerte organiske pigmenter som oppfyller Europarådets anbefaling "Resolution AP (89) 1 on the use of colourants in plastic materials coming into contact with food", punkt 2.5
- Antibakterielle midler (f.eks. nanosølv)****

** Kandidatlisten finnes på ECHAs hjemmeside: http://echa.europa.eu/candidate-list-table*

*** PBT og vPvB i henhold til kriteriene i bilag XIII i REACH*

**** Stoffer med hormonforstyrrende effekter kategori 1 eller 2, se følgende lenke: http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/strategy/being_en.htm*

***** Et antibakterielt middel er et kjemikalie/produkt som forhindrer eller stopper tilvekst av mikroorganismer, for eksempel bakterier, sopp eller protozoer (encellede organismer).*

✉ Utfylt og signert bilag 1, skjema:

- 3a Erklæring - Øvrige kjemiske produkter eller
- 3b Erklæring - Lim eller
- 3c Erklæring - Farger/trykkfarger eller
- 3d Erklæring - Silikonbelegning eller
- 3e Erklæring - Belegnings/impregneringskjemikalier

Skjemaet skal være utfylt av produsenten/leverandøren av det kjemiske produktet.

O15 Aroma, smakstilsetninger og parfyme

Aroma, smakstilsetninger, parfyme eller andre duftstoffer (f.eks. eteriske oljer, planteoljer og planteekstrakter) må ikke inngå i engangsartikkelen.

✉ Erklæring fra produsent av engangsartikkelen om at det ikke inngår aroma, smakstilsetninger, parfyme eller andre duftstoffer. Bilag 1, Skjema 1 kan anvendes.

O16 Lim - innhold av kjemiske stoffer

Etylenglykoletere eller kolofoniumharpiks må ikke inngå i lim. Unntak er modifisert kolofoniumderivat som ikke er klassifisert allergifremkallende.

Formaldehyd som genereres under produksjonsprosessen, kan maksimum inngå med 250 ppm (0,0250 vekt-%) målt på nyprodusert polymerdispersjon*. Innholdet av fri formaldehyd i herdet lim skal ikke overstige 10 ppm (0,001 vekt-%)**.

Hotmelt lim er fritatt fra å dokumentere kravene til formaldehyd.

Informasjon om testmetoder og analyselaboratorier er gitt i bilag 3.

** Målt med VdL-RL 03-metoden "In-can concentration of formaldehyde determined by the acetyl-acetone method" eller Merckoquant-metoden (se bilag x til RAL-UZ 102) alternativt en annen likeverdig metode.*

*** Målt med Merckoquant-metoden (se bilag x til RAL-UZ 102) eller en annen likeverdig metode.*

✉ Sikkerhetsdatablad for produktet. Erklæring fra limprodusenten om at kravet oppfylles. Bilag 1, Skjema 3b kan anvendes. Analyseresultat som viser innhold av formaldehyd.

O17 Belegninger og impregneringer

Krom- eller fluorforbindelser skal ikke inngå i kjemikalier som anvendes til bestrykning/forskjellige typer belegning/impregnering/innblanding i masse/papir/kartong/engangsartikkel.

Følgende krav gjelder ved silikonbehandling av engangsartikkelen eller deler:

- Løsningsmiddelbaserte silikonbestrykninger/-belegninger må ikke brukes.
- Oktametylsyklotetrasiloksan, D4, (CAS 556-67-2) og dekametylsyklopentasiloksan, D5, (CAS 541-02-6) skal ikke inngå i kjemiske produkter som anvendes ved silikonbehandling. D4 og D5 som inngår som forurensninger i ferdig kommersielt produkt i mengder under 800 ppm (0,08 vekt-%) er unntatt dette kravet.*
- Tinnorganiske katalysatorer må ikke brukes ved produksjon av silikonpolymeren.

**Ferdig kommersielt produkt henviser til silikonemulsjonens bestrykningsbad.*

Svanemerket fett-tett papir oppfyller kravet.

✉ Erklæring fra kjemikalieleverandør om at krom- eller fluorforbindelser ikke inngår i bestrykning/belegning/impregneringssproduktet. Bilag 1, Skjema 3e kan anvendes. Sikkerhetsdatablad for produktet.

✉ Erklæring fra produsent av masse om at det ikke tilsettes kjemikalier i masseproduksjonen der krom eller fluorforbindelser inngår i kjemikaliet.

✉ Erklæring fra kjemikalieleverandør om at oktametylsyklotetrasiloksan, D4 og/eller dekametylsyklopentasiloksan, D5, ikke inngår i konsentrasjoner over 800 ppm i det kjemiske produktet ved silikonbehandling. Mengden D4 og D5 skal oppgis. Bilag 1, skjema 3d kan anvendes.

O18 Fargestoffer for trykk og innfarging

Kravet gjelder fargestoffer til trykking, innfarging og nyanseringsfarging.

Alle fargestoffer som anvendes til trykking, innfarging eller nyanseringsfarging skal angis og sikkerhetsdatablad for produktene skal sendes inn. Alle fargestoffer skal overholde følgende krav:

- Fargestoffene skal oppfylle BfRs (Federal Institut for Risk Assessment) anbefalinger: ”IX. Colorants for Plastics and other Polymers Used in Commodities"
- Halogenerte organiske pigmenter skal oppfylle krav i Europarådets anbefaling, ”Resolution AP (89) 1 on the use of colourants in plastic materials coming into contact with food”.

Vær oppmerksom på at fargestoffer til trykk/innfarging av papir, kartong, papp også skal oppfylle kravene angitt i Kjemikaliemodulen for papirprodukter, versjon 2 eller senere, se krav O4 og O5 i dette kriteriedokumentet.

✉ Angi hvilke fargestoffer som anvendes. Sikkerhetsdatablad for fargestoffet. Erklæring fra produsent av fargestoffer om at kravet er oppfylt. Bilag 1, Skjema 3c kan anvendes.

O19 Kjemikalier til kaffe- og tefilter

Det må ikke tilsettes lim eller andre kjemikalier i papiret ved konverteringen.

✉ Erklæring fra produsenten om at lim eller andre kjemikalier ikke tilsettes papiret ved konvertering til kaffe- og tefilter.

O20 Additiver til plast

Additiver til plast som stabilisatorer, antioksidanter, mykgjørere, farge/pigmenter og fyllstoffer (uorganiske fyllstoffer er unntatt) skal oppfylle kravet til klassifisering av kjemiske produkter, O12 og krav til inngående stoffer i det kjemiske produktet, O13 og O14.

✉ Erklæring fra plastprodusent om at kravet oppfylles. Bilag 1, Skjema 4 kan anvendes. Sikkerhetsdatablad for additivet.

O21 Restmonomer i plast

Restmonomerer som er klassifisert i henhold til tabell 5 under får inngå med maks 100 ppm i plast.

Restmonomerinnholdet skal måles på nyprodusert polymer.

Tabell 5: Klassifisering av CMR-stoffer

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	**Kategori**	**Farekode**
Kreftfremkallende egenskaper	Carc. 1A/1B Carc. 2	H350 H351
Kjønnscellemutagenitet	Muta. 1A/B Muta. 2	H340 H341
Reproduksjonstoksisitet	Repr. 1A/1B Repr. 2	H360, H361 H362

☒ Erklæring fra produsent av polymer om at innholdet er maks 100 ppm. Bilag 1, Skjema 4 kan anvendes.

O22 Kjemikalier - resirkulert plast

Ftalater, bisfenol A eller styren får ikke inngå i den resirkulerte plasten. Dette kan dokumenteres med en test av det resirkulerte materialet eller det kan vises via full sporbarhet at disse stoffene ikke forekommer.

Additiver til resirkulert plast skal oppfylle O12, O13 og O14.

For testmetoder, se bilag 3.

☒ Test eller dokumentasjon som viser at ftalater, bisfenol A eller styren ikke inngår i den resirkulerte plasten.

☒ Erklæring fra leverandør av resirkulert plast om at eventuelle additiver oppfyller O12, O13 og O14.

O23 Enkeltemballasje og kjerner

Enkeltemballasje og kjerner av papir/papp/kartong skal oppfylle følgende krav:

a) Papiret/kartongen/pappen eller massen til disse skal ikke være bleket med klorgass (Cl_2).

b) Produsent av papiret/kartongen/pappen skal være CoC-sertifisert etter FSC/PEFCs ordninger.

c) Krav til aroma, parfyme og smakstilsetninger, O15.

d) Kjemikalier som anvendes, f.eks. lim, trykkfarge eller belegninger, skal oppfylle følgende krav:

- O12 Klassifisering av kjemisk produkt

Kravet gjelder ikke kjemikalier i produksjonen av masse/papir/kartong/papp, men kjemikalier som anvendes ved f.eks. liming av skjøter eller ved trykk på enkeltemballasjen.

- O17 Belegninger og impregneringer

Enkeltemballasje og kjerner av plast skal oppfylle følgende krav:

a) Navn (på latin og engelsk språk) samt geografisk opprinnelse (land/delstat) og leverandør for de anvendte landbruksråvarene i biobasert polymer.

b) Krav til aroma, parfyme og smakstilsetninger, O15.

c) Kjemikalier som anvendes, f.eks. lim og trykkfarge skal oppfylle:

- O12 Klassifisering av kjemisk produkt

Kravet gjelder ikke kjemikalier i produksjonen av plasten, men kjemikalier som anvendes ved f.eks. liming av skjøter eller ved trykk på enkeltemballasjen.

d) Additiver til plast skal oppfylle:

- O12 Klassifisering av kjemisk produkt

Dokumentasjon for enkeltemballasje og kjerner av masse, papir, kartong, papp:

✉ Erklæring fra produsent av masse, papir, kartong, papp om at bleking med klorgass ikke anvendes. Sporbarhetssertifikat fra produsent av papir/kartong/papp.

✉ Erklæring fra produsent eller leverandør av kjemikaliet om at O12 og O17 er oppfylt.

Dokumentasjon for enkeltemballasje og kjerner av plast:

✉ For biobaserte polymerer, angivelse av navn og opprinnelse på råvaren.

✉ Erklæring fra produsent eller leverandør av kjemikaliet om at O12 er oppfylt.

✉ Erklæring fra plastprodusenten om at additiver til polymeren oppfyller O12.

Krav O15 dokumenteres av produsent av engangsartikkelen, se O15.

2.4 Matvarekontakt

O24 Materialer i kontakt med mat

Produktet skal oppfylle forordning nr. 1935/2004/EF med etterfølgende endringer om materialer og gjenstander bestemt til å komme i kontakt med matvarer. I tillegg gjelder følgende krav for plast og for masse, papir, kartong og papp:

Plast

Hvis produktet består av eller inneholder deler av plast, skal EU's forordning nr. 10/2011 med etterfølgende endringer om plastmaterialer og gjenstander bestemt til å komme i kontakt med matvarer oppfylles.

Masse, papir, kartong, papp

Masse, papir, kartong, papp i produktet skal oppfylle en av følgende anbefalinger:

- BfRs anbefaling XXXVI. Paper and board for food contact, fra juli 2015 eller senere versjoner eller
- CEPIs Industry guideline for the Compliance of Paper & Board materials and articles for food contact, Issue 2, september 2012 eller senere versjoner.

Kravene skal bekreftes oppfylt av en uavhengig tredjepart.

✉ Kopi av sertifikat eller erklæring fra uavhengig instans (tredjepart) som beskriver at kravet etterleves.

2.5 Avfall

O25 Nedbrytbare/komposterbare polymerer i rene plastprodukter

Produkter i ren plast får ikke bestå av polymerer/plast som ikke kan materialgjenvinnes i dagens resirkuleringsanlegg.

Med polymerer/plast som ikke kan materialgjenvinnes menes nedbrytbare/komposterbare plaster som PLA.

✉ Dokumentasjon som viser hvilket materiale produktet består av.

O26 Blanding av ulike material

Blanding av polymer og masse/papir/kartong der materialene ikke kan separeres fra hverandre i en materialgjenvinningssprosess* eller av forbrukeren på en enkel måte (uten å bruke andre verktøy enn hendene) er ikke tillatt.

*bruk av laminat og plastbelegg på papir- og kartongbaserte produkter unntas kravet, da disse kan skilles fra papir/kartong materiale i materialgjenvinningsanleggene.

✉ Beskrivelse av materialene i produktet og dokumentasjon som viser at kravet oppfylles.

O27 Innfarging av plastprodukter

Rene plastkomponenter får ikke være farget i svart.

✉ Dokumentasjon om eventuelle plastkomponenter og farge som viser at kravet oppfylles.

O28 Lim til etiketter

Lim som brukes til å feste etiketten til engangsartikkelen skal være smeltelim (smelter ved 60 til 80 °C) eller vannløselig og alkalisk.

✉ Dokumentasjon (f.eks. produktdatablad) for limet, som viser at limet er vannløselig og alkalisk eller er et smeltelim.

O29 Avfallssortering og merking av produkter

Produktet skal kunne materialgjenvinnes* og merkes med veiledende informasjon om hvordan det skal sorteres. Informasjonen skal være lett synlig for forbrukeren og av en slik karakter at forbrukeren forstår merkingen. Merkingen kan gjøres i form av:

- Symboler/piktogram**
- Tekst, f.eks. "plastemballasje", "papiremballasje", "sorteres som plast"

Merkingen kan være i form av pregling, stansing eller trykk.

For produkter som forbrukeren kjøper med seg hjem, f.eks. kaffefilter eller fryseposer, kan informasjonen stå på emballasjen.

Forbrenning med energigjenvinning regnes ikke som materialgjenvinning

med symboler/piktogram menes f.eks. anbefalinger fra Grønt Punkt, FTI eller Rinki. Generelle symboler som et standard resirkuleringssymbol vil ikke godkjennes.

✉ Legg ved dokumentasjon som bilde av pregling, etikett, artwork eller lignende som viser at kravet er oppfylt.

O30 Informasjon om egenskaper

Det skal utarbeides produktdatablad på alle aktuelle språk for den svanemerkede engangsartikkel. Produktdatabladet skal som minimum inneholde opplysninger om egenskaper for produktet som angitt i bilag 4 - hvis de er relevante for produkttypen.

Det skal kunne dokumenteres at engangsartikkelen har de egenskaper som produktet markedsføres til og som fremgår av produktdatabladet. Dokumentasjonen skal som utgangspunkt være en standardisert test. Dersom det ikke finnes standardiserte tester til den aktuelle egenskap, skal det argumenteres for de valgte testbetingelser. Test kan enten være laboratorietest eller relevante interne kvalitetstester. For egenskaper der det finnes standardiserte testmetoder,

skal disse anvendes. Det kreves ingen spesifikk kvalitetssertifisering av testlaboratoriet.

✉ Produktdatablad for den svanemerkede engangsartikkel og rapport om testresultater.

O31 Kvalitetskrav for kaffe- og tefiltre

For kaffe- og tefiltre skal det testes for sammenføyningsstyrke og filtreringsegenskaper. Sammenføyningsstyrken (svensk: fogstyrka) skal ikke være mindre enn 10 N/m eller 0,15 N/15 mm, og skal måles direkte etter produksjonen i henhold til ISO 3781. Alternativt kan en test, som en upartisk og kompetent instans vurderer som likeverdig, godkjennes. Sammenføyningsstyrken kan måles av filterprodusenten.

✉ Testresultat for sammenføyningsstyrke og filtreringsegenskaper.

3 Kvalitets- og myndighetskrav

For å sikre at Svanens krav oppfylles skal følgende rutiner være implementert.

O32 Ansvarlig for Svanen og organisasjon

Bedriften skal ha en person som har ansvar for at Svanens krav oppfylles og en kontaktperson mot Nordisk Miljømerking.

✉ Organisasjonsstruktur som viser ansvarlige for ovenstående.

O33 Dokumentasjon

Lisensinnehaveren skal beholde en kopi av dokumentasjonen som er sendt inn i forbindelse med søknaden (inklusive testrapporter, dokumenter fra underleverandører og lignende).

🔎 Kontrolleres på stedet ved behov.

O34 Engangsartikkelens kvalitet

Lisensinnehaveren skal garantere at kvaliteten av den svanemerkede engangsartikkel ikke forringes under lisensens gyldighetstid.

✉ Rutiner for å ivareta reklamasjoner/klager angående kvaliteten på de svanemerkede engangsartikler.

🔎 Oversikt over mottatte reklamasjoner kontrolleres på stedet.

O35 Planlagte endringer

Planlagte produkt- og markedsmessige endringer som påvirker Svanens krav skal skriftlig meddeles Nordisk Miljømerking.

✉ Rutiner som viser hvordan planlagte produkt- og markedsmessige endringer håndteres.

O36 Uforutsette avvik

Uforutsette avvik som påvirker Svanens krav skal skriftlig rapporteres til Nordisk Miljømerking samt journalføres.

✉ Rutiner som viser hvordan uforutsette avvik håndteres.

O37 Sporbarhet

Lisensinnehaveren skal ha sporbarhet på den svanemerkede engangsartikkelen i sin produksjon.

✉ Beskrivelse/rutiner over hvordan kravet oppfylles.

O38 Retursystem

Relevante nasjonale regler, lover og/eller bransjeavtaler vedrørende retursystem for produkter og emballasje skal oppfylles i de nordiske land der den svanemerkede engangsartikkelen markedsføres.

✉ Erklæring fra søkeren om hvilke returordninger selskapet har avtale med vedrørende gjenvinning/håndtering.

Regler for svanemerking av produkter og tjenester

Mer informasjon om regler, avgifter og grafiske retningslinjer finnes på http://www.svanemerket.no/regelverk/.

Etterkontroll

Nordisk Miljømerking kan kontrollere at engangsartikkelen oppfyller Svanens krav også etter at lisens er bevilget. Det kan f.eks. skje gjennom besøk på stedet eller ved stikkprøvekontroll.

Viser det seg at engangsartikkelen ikke oppfyller kravene kan lisensen inndras.

Stikkprøver kan også tas i butikken og analyseres av et upartisk laboratorium. Oppfylles ikke kravene kan Nordisk Miljømerking kreve at lisensinnehaveren betaler analysekostnadene.

Kriterienes versjonshistorikk

Nordisk Miljømerking fastsatte versjon 4.0 av kriteriene for engangsartikler i kontakt med mat den DAG MÅNED ÅR og de gjelder til og med DAG MÅNED ÅR.

Nye kriterier

Det vil legges til punkter etter høring.

Ordforklaringer og definisjoner

Ord	Forklaring eller definisjon
Biobasert:	Biobasert betyr at noe er laget av biomasse som kan ha gjennomgått fysisk, kjemisk eller biologisk behandling. Biomasse har en biologisk opprinnelse, men ekskluderer materialer innebygd i geologiske og/eller fossile formasjoner. Eksempel på biomasse er: (hele eller deler av) planter, trær, alger, marine organismer, mikroorganismer, dyr etc. Dette inkluderer også sekundære råvarer.
Biobasert polymer/plast:	Polymer/plast som er basert på fornybare råvarer. Merk at Nordisk Miljømerking ikke anser biodegraderbar/komposterbar fossil plast som biobasert plast.
Enkeltemballasje:	Med enkeltemballasje menes den emballasje som kan være rundt den individuelle engangsartikel, f.eks. papir rundt spisepinner eller plast rundt bestikk.
Fornybare råvarer:	Fornybare råvarer defineres som en råvare som kommer fra biologiske materialer som kontinuerlig fornyes i naturen innenfor en kortere årrekke, som f.eks. korn og trær.
MSA:	MSA står for My Swan Account, og er et elektronisk søknadsverktøy som skal anvendes for søknadsbehandling og godkjennning av masse/papir/kartong/papp som inngår i engangsartikkelen.
Primæremballasje:	Med primæremballasje menes kjøbsemballasjen for forbrukere, f.eks. den emballasje som emballerer 100 engangsgafler eller som er rundt 200 kaffefilter, og som forbrukeren vil møte ved salg i butikken.
Resirkulert materiale:	Resirkulert materiale følger definisjonen i ISO 14021.
RSPO:	Roundtable for Sustainable Palm Oil, en sertifiseringsordning for palmeolje.
RTRS:	Roundtable for Responsible Soy, en sertifiseringsordning for soya

Sekundære råvarer:

Sekundære råvarer defineres her som restprodukter fra andre produksjoner, f.eks. avfallsprodukter fra matvareindustri eller biprodukter som halm fra kornproduksjonen, biprodukter fra mais og tørkede palmeblader. PFDA fra palmeolje regnes ikke som et rest/avfallsprodukt.

Bilag 1 Skjemaoversikt - skjemaer for erklæringer og dokumentasjon

Skjema-nummer	Tittel	Fylles ut av
1	Generell informasjon om produktet	Produsent av engangsartikkelen
2	Treråvare, finer og bambus	Leverandør av treråvaren
3a	Erklæring - Øvrige kjemiske produkter	Produsent/leverandør av kjemikaliet
3b	Erklæring - Lim	Produsent/leverandør av limet
3c	Erklæring - Farger/ trykkfarger	Produsent/leverandør av fargen/trykkfargen
3d	Erklæring - Silikonbelegning	Produsent/leverandør av silikonbelegningen
3e	Erklæring - Belegnings/ impregneringskjemikalier	Produsent/leverandør av belegnings/impregnerings-kjemikaliet
4	Erklæring - Plast	Produsent av polymeren

Skjema 1, Generell informasjon om produktet

Skjema for krav O1, O2 og O3.

Produsent av produktet:	Varemerke/handelsnavn på produktet:
Type produkt (f.eks. kopp, frysepose, kaffefilter, bestikk):	Totalvekt i gram, evt kg:
Anvendes det kjemikalier ved konvertering (Ja/Nei): Hvis ja, hvilke (f.eks. trykkfarge, lim):	Salgssted (f.eks. dagligvarebutikk, web-shop, take-away bransjen):

Inngår det metall i engangsartikkelen, enkeltemballasje*, kjerner eller andre deler** av produktet? ☐ Ja ☐ Nei

Inngår det resirkulert plast i engangsartikkelen? ☐ Ja ☐ Nei

Hvis ja, angi produsent og EF-registreringsnummer:_____

Inngår det resirkulert masse/papir/kartong/papp? ☐ Ja ☐ Nei

Inneholder produktet, inkludert enkeltemballasje, kjerne og andre deler eller primæremballasjen*** PVC eller PVDC? ☐ Ja ☐ Nei

Inngår det aroma, smakstilsetninger, parfyme eller andre duftstoffer (f.eks. eteriske oljer, planteoljer og planteekstrakter) i engangsartikkelen/inngående materialer? ☐ Ja ☐ Nei

** med enkeltemballasje menes den emballasje som kan være rundt den individuelle engangsartikkel, f.eks. papir rundt spisepinner eller plast rundt bestikk.*

*** med kjerne menes f.eks. papprullen som plastfolie eller plastposer er rullet på. Andre deler kan f.eks. være lokk til kaffekopper.*

**** Med primæremballasje menes kjøpsemballasjen for forbrukere, f.eks. den emballasje som emballerer 100 engangsgafler eller som er rundt 200 kaffefilter, og som forbrukeren vil møte ved salg i butikken.*

Beskrivelse av fremstillingsprosessen

Gi en beskrivelse av fremstillings/produksjonsprosessen inkludert konverteringen for produktet. Med fremstillings/produksjonsprosess menes angivelse av inngående materialer og deres leverandører, en beskrivelse av hvordan det ferdige produktet settes sammen (dersom det består av flere materialer), om det anvendes underleverandører f.eks. til trykking. Tabell S1 under kan anvendes for å angi underleverandører og angivelse av produksjonsprosessen de utfører:

Tabell S1 Underleverandører

Navn på underleverandør	Produksjonssted	Kontaktperson	Produksjonsprosess

I tabell S2 skal inngående materialer i produktet og eventuell enkeltemballasje, kjerner eller andre deler som følger med engangsartikkelen oppgis. Leverandør/produsent av de ulike materialene skal oppgis. Vekten på det enkelte materialet, samt vekt-% i forhold til total vekt av produktet skal også oppgis. Lim og belegninger regnes som inngående materialer, men ikke andre kjemikalier som trykkfarge.

Tabell S2 Oversikt over materialer, leverandører og mengder

Material	Funksjon	Leverandør/produ-sent av materialet	Vekt (gram evt. kg) av materialet	Vekt-% av materialet i forhold til total vekt av produktet	Er materialet biobasert? Angi Ja/Nei
Total vekt				**100 %**	

Andel biobasert materiale i produktet:_____

Sted og dato:	Produsentens navn:
Ansvarlig person:	Ansvarlig persons underskrift:

Skjema 2, Treråvare, finer og bambus

Skjema for krav 08 - Heltre, finer og bambus.

Leverandør av treråvaren/bambus: _____

Forbudte trearter

Anvendes det trearter på listen over forbudte trearter*? ☐ Ja ☐ Nei

*Listen over forbudte trearter finnes på hjemmesiden: www.nordic-ecolabel.org/wood/

Angi versjonsnummer og dato for den liste over forbudte trearter som er anvendt:

Nordisk Miljømerking kan etterspørre mer informasjon ved tvil om spesifikke trearter.

Anvendte trearter/bambus og sertifisert råvare

Oppgi navn (artsnavn) på anvendte trearter/bambus: _____

Ved flere treslag/bambus per leverandør eller ved flere underleverandører kan tabellen nedenfor anvendes:

Artsnavn	Skogsstandard (FSC eller PEFC)	Andel sertifisert	Andel omfattet av FSC/PEFCs kontrollordning

Sporbarhetssertifisering

Er leverandøren sporbarhetssertifisert (CoC) etter FSC eller PEFCs ordning? ☐ Ja ☐ Nei

Legg ved kopi av sporbarhetssertifikat for leverandøren av trevirket/bambus eller oppgi sertifikatnummer: _____

Sted og dato:	Leverandøren av trevirket/bambus:
Ansvarlig person:	Ansvarlig persons underskrift:

Skjema 3a, Erklæring - Øvrige kjemiske produkter

Skjema for krav O12, O13 og O14.

Det kjemiske produktets navn og bruksområde:

_____

Navn på produsent av det kjemiske produktet:

_____

Kravene gjelder for samtlige inngående stoffer i det kjemiske produktet, men ikke for forurensninger om ikke annet fremgår i spesifikke krav. Inngående stoffer og forurensninger er definert under.

Inngående stoffer: Alle stoffer i det kjemiske produktet, inklusive tilsatte additiver (f.eks. konserveringsmidler og stabilisatorer) i råvarene. Kjente avspaltningsprodukter fra inngående stoffer (f.eks. formaldehyd og arylamin) regnes også som inngående.

Forurensninger: Rester fra produksjonen og råvareproduksjonen som inngår i det ferdige kjemiske produktet i konsentrasjoner under 100 ppm (0,01 vektprosent, 100 mg/kg). Eksempler på forurensninger er rester av reagenser, rester av monomerer, katalysatorer, biprodukter og rester av rengjøringsmidler til produksjonsutstyret samt "carryover" fra andre produksjonslinjer.

O12 Kjemiske produkter - klassifisering

Er det kjemiske produktet klassifisert i henhold til tabellen nedenfor? ☐ Ja ☐ Nei

Tabell S4: Klassifisering av kjemiske produkter

Klassifisering i følge EUs CLP-forordning*		
Fareklasse	**Kategori**	**Farekode**
Farlig for vannmiljøet	Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1-4	H400 H410, H411, H412
Akutt giftighet	Acute Tox. 1, 2 Acute Tox. 3	H330, H310, H300 H331, H301, H311
Spesifikk målorgantoksisitet	STOT SE 1 STOT RE 1	H370 H372
Allergifremkallende	Resp. Sens. 1 eller Skin Sens 1	H334 H317
Kreftfremkallende egenskaper	Carc. 1A/1B Carc. 2	H350 H351
Kjønnscellemutagenitet	Muta. 1A/B Muta. 2	H340 H341
Reproduksjonstoksisitet	Repr. 1A/1B Repr. 2	H360, H361 H362

**Klassifisering i henhold til EUs forordning om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (forordning (EF) nr. 1272/2008).*

O13 Inngående kjemiske stoffer

Inngår det stoffer som er klassifisert i henhold til tabell under? ☐ Ja ☐ Nei

Tabell S5: Klassifisering av CMR-stoffer

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	**Kategori**	**Farekode**
Kreftfremkallende egenskaper	**Carc. 1A/1B** **Carc. 2**	**H350** **H351**
Kjønnscellemutagenitet	**Muta. 1A/B** **Muta. 2**	**H340** **H341**
Reproduksjonstoksisitet	**Repr. 1A/1B** **Repr. 2**	**H360, H361** **H362**

O14 Kjemiske stoffer - forbudsliste

Inngår noen av følgende stoffer i det kjemiske produktet:

- Stoffer på Kandidatlisten* ☐ Ja ☐ Nei
- Stoffer som har gjennomgått evaluering i EU og er påvist å være PBT (Persistent, bioaccumulable and toxic) eller vPvB (very persistent and very bioaccumulable)** ☐ Ja ☐ Nei
- Stoffer som anses å være potensielt hormonforstyrrende i kategori 1 eller 2 på EUs prioritetsliste over stoffer som skal gjennomgå nærmere undersøkning for hormonforstyrrende effekter*** ☐ Ja ☐ Nei
- Ftalater ☐ Ja ☐ Nei
- APEO – alkylfenoletoksilater og andre alkylfenolderivater (stoffer som avgir alkylfenoler ved nedbryting) ☐ Ja ☐ Nei
- Halogenerte organiske forbindelser ☐ Ja ☐ Nei
- Antibakterielle midler (f.eks. nanosølv)**** ☐ Ja ☐ Nei

** Kandidatlisten finnes på ECHAs hjemmeside: http://echa.europa.eu/candidate-list-table*

*** PBT og vPvB i henhold til kriteriene i bilag XIII i REACH*

**** Stoffer med hormonforstyrrende effekter kategori 1 eller 2, se følgende lenke: http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/strategy/being_en.htm*

***** Et antibakterielt middel er et kjemikalie/produkt som forhindrer eller stopper tilvekst av mikroorganismer, for eksempel bakterier, sopp eller protozoer (encellede organismer).*

Legg ved sikkerhetsdatablad for produktet.

Ved endringer i det kjemiske produktets sammensetning skal en ny erklæring om oppfyllelse av kravene sendes inn til Nordisk Miljømerking.

Sted og dato:	Kjemikalieprodusentenes navn:
Ansvarlig person:	Ansvarlig persons underskrift:

Skjema 3b, Erklæring - Lim

Skjema for krav O12, O13, O14 og O16.

Limets navn og bruksområde: _____

Navn på produsent av limet: _____

Kravene gjelder for samtlige inngående stoffer i det kjemiske produktet, men ikke for forurensninger om ikke annet fremgår i spesifikke krav. Inngående stoffer og forurensninger er definert under.

Inngående stoffer: Alle stoffer i det kjemiske produktet, inklusive tilsatte additiver (f.eks. konserveringsmidler og stabilisatorer) i råvarene. Kjente avspaltningsprodukter fra inngående stoffer (f.eks. formaldehyd og arylamin) regnes også som inngående.

Forurensninger: Rester fra produksjonen og råvareproduksjonen som inngår i det ferdige kjemiske produktet i konsentrasjoner under 100 ppm (0,01 vektprosent, 100 mg/kg). Eksempler på forurensninger er rester av reagenser, rester av monomerer, katalysatorer, biprodukter og rester av rengjøringsmidler til produksjonsutstyret samt "carryover" fra andre produksjonslinjer.

O12 Kjemiske produkter, klassifisering

Er limet klassifisert i henhold til tabellen nedenfor? ☐ Ja ☐ Nei

Tabell S4: Klassifisering av kjemiske produkter

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	**Kategori**	**Farekode**
Farlig for vannmiljøet	**Aquatic Acute 1** **Aquatic Chronic 1-4**	**H400** **H410, H411, H412**
Akutt giftighet	**Acute Tox. 1, 2** **Acute Tox. 3**	**H330, H310, H300** **H331, H301, H311**
Spesifikk målorgantoksisitet	**STOT SE 1** **STOT RE 1**	**H370** **H372**
Allergifremkallende	**Resp. Sens. 1 eller** **Skin Sens 1**	**H334** **H317**
Kreftfremkallende egenskaper	**Carc. 1A/1B** **Carc. 2**	**H350** **H351**
Kjønnscellemutagenitet	**Muta. 1A/B** **Muta. 2**	**H340** **H341**
Reproduksjonstoksisitet	**Repr. 1A/1B** **Repr. 2**	**H360, H361** **H362**

**Klassifisering i henhold til EUs forordning om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (forordning (EF) nr. 1272/2008).*

O13 Inngående kjemiske stoffer

Inngår det stoffer som er klassifisert i henhold til tabell under?[1] ☐ Ja ☐ Nei

Tabell S5: Klassifisering av CMR-stoffer

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	**Kategori**	**Farekode**
Kreftfremkallende egenskaper	**Carc. 1A/1B** **Carc. 2**	**H350** **H351**
Kjønnscellemutagenitet	**Muta. 1A/B** **Muta. 2**	**H340** **H341**
Reproduksjonstoksisitet	**Repr. 1A/1B** **Repr. 2**	**H360, H361** **H362**

O14 Kjemiske stoffer - forbudsliste

Inngår noen av følgende stoffer i limet?

- Stoffer på Kandidatlisten* ☐ Ja ☐ Nei
- Stoffer som har gjennomgått evaluering i EU og er påvist å være PBT (Persistent, bioaccumulable and toxic) eller vPvB (very persistent and very bioaccumulable)** ☐ Ja ☐ Nei
- Stoffer som anses å være potensielt hormonforstyrrende i kategori 1 eller 2 på EUs prioritetsliste over stoffer som skal gjennomgå nærmere undersøkning for hormonforstyrrende effekter*** ☐ Ja ☐ Nei
- Ftalater ☐ Ja ☐ Nei
- APEO – alkylfenoletoksilater og andre alkylfenolderivater (stoffer som avgir alkylfenoler ved nedbryting) ☐ Ja ☐ Nei
- Halogenerte organiske forbindelser ☐ Ja ☐ Nei

- Antibakterielle midler (f.eks. nanosølv)**** ☐ Ja ☐ Nei

** Kandidatlisten finnes på ECHAs hjemmeside: http://echa.europa.eu/candidate-list-table*

*** PBT og vPvB i henhold til kriteriene i bilag XIII i REACH*

**** Stoffer med hormonforstyrrende effekter kategori 1 eller 2, se følgende lenke: http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/strategy/being_en.htm*

***** Et antibakterielt middel er et kjemikalie/produkt som forhindrer eller stopper tilvekst av mikroorganismer, for eksempel bakterier, sopp eller protozoer (encellede organismer).*

[1]Unntak gis for formaldehyd i nyprodusert polymer, se O16 under.

O16 Lim - innhold av kjemiske stoffer

Inngår det etylenglykoletere i limet? ☐ Ja ☐ Nei

Inngår det kolofoniumharpiks i limet? ☐ Ja ☐ Nei

Er innholdet av formaldehyd som genereres under produksjonsprosessen maksimum 250 ppm (0,0250 vekt-%) målt på nyprodusert polymerdispersasjon*? ☐ Ja ☐ Nei

Er innholdet av fri formaldehyd i herdet lim maksimum 10 ppm (0,001 vekt-%)?** ☐ Ja ☐ Nei

** Målt med VdL-RL 03-metoden "In-can concentration of formaldehyde determined by the acetyl-acetone method" eller Merckoquant-metoden (se bilag x til RAL-UZ 102) alternativt en annen likeverdig metode.*

*** Målt med Merckoquant-metoden (se bilag x til RAL-UZ 102) eller en annen likeverdig metode.*

Legg ved testrapport for formaldehyd.

Legg ved sikkerhetsdatablad for limet.

Ved endringer i det kjemiske produktets sammensetning skal en ny erklæring om oppfyllelse av kravene sendes inn til Nordisk Miljømerking.

Sted og dato:	Limprodusentens navn:
Ansvarlig person:	Ansvarlig persons underskrift:

Skjema 3c, Erklæring - Farger/trykkfarger

Skjema for krav O12, O13, O14 og O18.

Navn på farge/trykkfarge og bruksområde:_____

Navn på produsent av fargen/trykkfargen: _____

Kravene gjelder for samtlige inngående stoffer i det kjemiske produktet, men ikke for forurensninger om ikke annet fremgår i spesifikke krav. Inngående stoffer og forurensninger er definert under.

Inngående stoffer: Alle stoffer i det kjemiske produktet, inklusive tilsatte additiver (f.eks. konserveringsmidler og stabilisatorer) i råvarene. Kjente avspaltningsprodukter fra inngående stoffer (f.eks. formaldehyd og arylamin) regnes også som inngående.

Forurensninger: Rester fra produksjonen og råvareproduksjonen som inngår i det ferdige kjemiske produktet i konsentrasjoner under 100 ppm (0,01 vektprosent, 100 mg/kg). Eksempler på forurensninger er rester av reagenser, rester av monomerer, katalysatorer, biprodukter og rester av rengjøringsmidler til produksjonsutstyret samt "carryover" fra andre produksjonslinjer.

O12 Kjemiske produkter, klassifisering

Er fargen/trykkfargen klassifisert i henhold til tabellen nedenfor? Ja ☐ Nei ☐

Tabell S4: Klassifisering av kjemiske produkter

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	**Kategori**	**Farekode**
Farlig for vannmiljøet	**Aquatic Acute 1** **Aquatic Chronic 1-4**	**H400** **H410, H411, H412**
Akutt giftighet	**Acute Tox. 1, 2** **Acute Tox. 3**	**H330, H310, H300** **H331, H301, H311**
Spesifikk målorgantoksisitet	**STOT SE 1** **STOT RE 1**	**H370** **H372**
Allergifremkallende	**Resp. Sens. 1 eller** **Skin Sens 1**	**H334** **H317**
Kreftfremkallende egenskaper	**Carc. 1A/1B** **Carc. 2**	**H350** **H351**
Kjønnscellemutagenitet	**Muta. 1A/B** **Muta. 2**	**H340** **H341**
Reproduksjonstoksisitet	**Repr. 1A/1B** **Repr. 2**	**H360, H361** **H362**

**Klassifisering i henhold til EUs forordning om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (forordning (EF) nr. 1272/2008).*

O13 Inngående kjemiske stoffer

Inngår det stoffer som er klassifisert i henhold til tabell under? ☐ Ja ☐ Nei

Tabell S5: Klassifisering av CMR-stoffer

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	**Kategori**	**Farekode**
Kreftfremkallende egenskaper	**Carc. 1A/1B** **Carc. 2**	**H350** **H351**
Kjønnscellemutagenitet	**Muta. 1A/B** **Muta. 2**	**H340** **H341**
Reproduksjonstoksisitet	**Repr. 1A/1B** **Repr. 2**	**H360, H361** **H362**

O14 Kjemiske stoffer - forbudsliste

Inngår noen av følgende stoffer i fargen/trykkfargen?

- Stoffer på Kandidatlisten* ☐ Ja ☐ Nei
- Stoffer som har gjennomgått evaluering i EU og er påvist å være PBT (Persistent, bioaccumulable and toxic) eller vPvB (very persistent and very bioaccumulable)** ☐ Ja ☐ Nei
- Stoffer som anses å være potensielt hormonforstyrrende i kategori 1 eller 2 på EUs prioritetsliste over stoffer som skal gjennomgå nærmere undersøkning for hormonforstyrrende effekter*** ☐ Ja ☐ Nei
- Ftalater ☐ Ja ☐ Nei
- APEO – alkylfenoletoksilater og andre alkylfenolderivater (stoffer som avgir alkylfenoler ved nedbryting) ☐ Ja ☐ Nei
- Halogenerte organiske forbindelser[1] ☐ Ja ☐ Nei

- Antibakterielle midler (f.eks. nanosølv) ☐ Ja ☐ Nei

** Kandidatlisten finnes på ECHAs hjemmeside: http://echa.europa.eu/candidate-list-table*

*** PBT og vPvB i henhold til kriteriene i bilag XIII i REACH*

**** Stoffer med hormonforstyrrende effekter kategori 1 eller 2, se følgende lenke: http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/strategy/being_en.htm*

***** Et antibakterielt middel er et kjemikalie/produkt som forhindrer eller stopper tilvekst av mikroorganismer, for eksempel bakterier, sopp eller protozoer (encellede organismer).*

[1] Det er unntak for halogenerte organiske pigmenter som oppfyller Europarådets anbefaling "Resolution AP (89) 1 on the use of colourants in plastic materials coming into contact with food", punkt 2.5

O18 Fargestoffer for trykk og innfarging

Oppfyller fargestoffene BfRs (Federal Institute for Risk Assessment) anbefalinger: "IX. Colorants for Plastics and other Polymers Used in Commodities"? ☐ Ja ☐ Nei

Halogenerte organiske pigmenter skal oppfylle krav i Europarådets anbefaling, "Resolution AP (89) 1 on the use of colourants in plastic materials coming into contact with food". Er dette oppfylt? ☐ Ja ☐ Nei

Legg ved sikkerhetsdatablad.

Ved endringer i det kjemiske produktets sammensetning skal en ny erklæring om oppfyllelse av kravene sendes inn til Nordisk Miljømerking.

Sted og dato:	Fargeprodusentens navn:
Ansvarlig person:	Ansvarlig persons underskrift:

Skjema 3d, Erklæring - Silikonbelegning

Skjema for krav O12, O13, O14 og O17.

Silikonproduktets navn og bruksområde: _____

Navn på produsent av silikonproduktet: _____

Kravene gjelder for samtlige inngående stoffer i det kjemiske produktet, men ikke for forurensninger om ikke annet fremgår i spesifikke krav. Inngående stoffer og forurensninger er definert under.

Inngående stoffer: Alle stoffer i det kjemiske produktet, inklusive tilsatte additiver (f.eks. konserveringsmidler og stabilisatorer) i råvarene. Kjente avspaltningsprodukter fra inngående stoffer (f.eks. formaldehyd og arylamin) regnes også som inngående.

Forurensninger: Rester fra produksjonen og råvareproduksjonen som inngår i det ferdige kjemiske produktet i konsentrasjoner under 100 ppm (0,01 vektprosent, 100 mg/kg). Eksempler på forurensninger er rester av reagenser, rester av monomerer, katalysatorer, biprodukter og rester av rengjøringsmidler til produksjonsutstyret samt "carryover" fra andre produksjonslinjer.

O12 Kjemiske produkter klassifisering

Er silikonblandingen (silikonemulsjonens bestrykningsbad) klassifisert i henhold til tabellen nedenfor? ☐ Ja ☐ Nei

Tabell S4: Klassifisering av kjemiske produkter

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	**Kategori**	**Farekode**
Farlig for vannmiljøet	**Aquatic Acute 1** **Aquatic Chronic 1-4**	**H400** **H410, H411, H412**
Akutt giftighet	**Acute Tox. 1, 2** **Acute Tox. 3**	**H330, H310, H300** **H331, H301, H311**
Spesifikk målorgantoksisitet	**STOT SE 1** **STOT RE 1**	**H370** **H372**
Allergifremkallende	**Resp. Sens. 1 eller** **Skin Sens 1**	**H334** **H317**
Kreftfremkallende egenskaper	**Carc. 1A/1B** **Carc. 2**	**H350** **H351**
Kjønnscellemutagenitet	**Muta. 1A/B** **Muta. 2**	**H340** **H341**
Reproduksjonstoksisitet	**Repr. 1A/1B** **Repr. 2**	**H360, H361** **H362**

**Klassifisering i henhold til EUs forordning om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (forordning (EF) nr. 1272/2008).*

O13 Inngående kjemiske stoffer

Inngår det stoffer som er klassifisert i henhold til tabell under? [1] ☐ Ja ☐ Nei

Tabell S5: Klassifisering av CMR-stoffer

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	**Kategori**	**Farekode**
Kreftfremkallende egenskaper	**Carc. 1A/1B** **Carc. 2**	**H350** **H351**
Kjønnscellemutagenitet	**Muta. 1A/B** **Muta. 2**	**H340** **H341**
Reproduksjonstoksisitet	**Repr. 1A/1B** **Repr. 2**	**H360, H361** **H362**

[1] *Det gis unntak for innhold av D4 og D5 som forurensning. Se krav O17.*

O14 Kjemiske stoffer - forbudsliste

Inngår noen av følgende stoffer i silikonblandingen?

- Stoffer på Kandidatlisten* ☐ Ja ☐ Nei
- Stoffer som har gjennomgått evaluering i EU og er påvist å være PBT (Persistent, bioaccumulable and toxic) eller vPvB (very persistent and very bioaccumulable)** ☐ Ja ☐ Nei
- Stoffer som anses å være potensielt hormonforstyrrende i kategori 1 eller 2 på EUs prioritetsliste over stoffer som skal gjennomgå nærmere undersøkning for hormonforstyrrende effekter*** ☐ Ja ☐ Nei
- Ftalater ☐ Ja ☐ Nei
- APEO – alkylfenoletoksilater og andre alkylfenolderivater (stoffer som avgir alkylfenoler ved nedbryting) ☐ Ja ☐ Nei
- Halogenerte organiske forbindelser ☐ Ja ☐ Nei

- Antibakterielle midler (f.eks. nanosølv)**** ☐ Ja ☐ Nei

* *Kandidatlisten finnes på ECHAs hjemmeside: http://echa.europa.eu/candidate-list-table*

** *PBT og vPvB i henhold til kriteriene i bilag XIII i REACH*

*** *Stoffer med hormonforstyrrende effekter kategori 1 eller 2, se følgende lenke:* *http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/strategy/being_en.htm*

**** *Et antibakterielt middel er et kjemikalie/produkt som forhindrer eller stopper tilvekst av mikroorganismer, for eksempel bakterier, sopp eller protozoer (encellede organismer).*

O17 Belegninger og impregneringer - silikonbasert

Er produktet løsningsmiddelbasert? ☐ Ja ☐ Nei

Brukes tinnorganiske katalysatorer ved produksjon av silikonpolymeren? ☐ Ja ☐ Nei

Inngår oktametylsyklotetrasiloxan, D4, (CAS-nr. 556-67-2) og dekametylsyklopentasiloxan, D5, (CAS-nr. 541-02-6)? ☐ Ja ☐ Nei

Oppgi mengden av D4 og D5:_____

D4 og D5 som inngår som forurensninger i ferdig kommersielt produkt i mengder under 800 ppm (0,08 vekt-%) er unntatt dette kravet. Ferdig kommersielt produkt henviser til silikonemulsjonens bestrykningsbad.

Svanemerket mat- og bakepapir oppfyller kravet.

Legg ved sikkerhetsdatablad for produktet.

Ved endringer i det kjemiske produktets sammensetning skal en ny erklæring om oppfyllelse av kravene sendes inn til Nordisk Miljømerking.

Sted og dato:	Kjemikalieprodusentens navn:
Ansvarlig person:	Ansvarlig persons underskrift:

Skjema 3e, Erklæring - Belegnings/impregneringskjemikalier

Skjema for krav O2, O13, O14 og O17.

Produktets navn og bruksområde: _____

Navn på produsent av produktet: _____

Kravene gjelder for samtlige inngående stoffer i det kjemiske produktet, men ikke for forurensninger om ikke annet fremgår i spesifikke krav. Inngående stoffer og forurensninger er definert under.

Inngående stoffer: Alle stoffer i det kjemiske produktet, inklusive tilsatte additiver (f.eks. konserveringsmidler og stabilisatorer) i råvarene. Kjente avspaltningsprodukter fra inngående stoffer (f.eks. formaldehyd og arylamin) regnes også som inngående.

Forurensninger: Rester fra produksjonen og råvareproduksjonen som inngår i det ferdige kjemiske produktet i konsentrasjoner under 100 ppm (0,01 vektprosent, 100 mg/kg). Eksempler på forurensninger er rester av reagenser, rester av monomerer, katalysatorer, biprodukter og rester av rengjøringsmidler til produksjonsutstyret samt "carryover" fra andre produksjonslinjer.

O12 Kjemiske produkter - klassifisering

Er bestryknings/belegnings/impregneringskjemikaliet klassifisert i henhold til tabellen nedenfor? Ja ☐ Nei ☐

Tabell S4: Klassifisering av kjemiske produkter

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	**Kategori**	**Farekode**
Farlig for vannmiljøet	**Aquatic Acute 1** **Aquatic Chronic 1-4**	**H400** **H410, H411, H412**
Akutt giftighet	**Acute Tox. 1, 2** **Acute Tox. 3**	**H330, H310, H300** **H331, H301, H311**
Spesifikk målorgantoksisitet	**STOT SE 1** **STOT RE 1**	**H370** **H372**
Allergifremkallende	**Resp. Sens. 1 eller** **Skin Sens 1**	**H334** **H317**
Kreftfremkallende egenskaper	**Carc. 1A/1B** **Carc. 2**	**H350** **H351**
Kjønnscellemutagenitet	**Muta. 1A/B** **Muta. 2**	**H340** **H341**
Reproduksjonstoksisitet	**Repr. 1A/1B** **Repr. 2**	**H360, H361** **H362**

**Klassifisering i henhold til EUs forordning om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (forordning (EF) nr. 1272/2008).*

O13 Inngående kjemiske stoffer

Inngår det stoffer som er klassifisert i henhold til tabell under? ☐ Ja ☐ Nei

Tabell S5: Klassifisering av CMR-stoffer

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	**Kategori**	**Farekode**
Kreftfremkallende egenskaper	**Carc. 1A/1B** **Carc. 2**	**H350** **H351**
Kjønnscellemutagenitet	**Muta. 1A/B** **Muta. 2**	**H340** **H341**
Reproduksjonstoksisitet	**Repr. 1A/1B** **Repr. 2**	**H360, H361** **H362**

O14 Kjemiske stoffer - forbudsliste

Inngår noen av følgende stoffer i bestryknings/belegnings/impregneringskjemikaliet?

- Stoffer på Kandidatlisten* ☐ Ja ☐ Nei
- Stoffer som har gjennomgått evaluering i EU og er påvist å være PBT (Persistent, bioaccumulable and toxic) eller vPvB (very persistent and very bioaccumulable)** ☐ Ja ☐ Nei
- Stoffer som anses å være potensielt hormonforstyrrende i kategori 1 eller 2 på EUs prioritetsliste over stoffer som skal gjennomgå nærmere undersøkning for hormonforstyrrende effekter*** ☐ Ja ☐ Nei
- Ftalater ☐ Ja ☐ Nei
- APEO – alkylfenoletoksilater og andre alkylfenolderivater (stoffer som avgir alkylfenoler ved nedbryting) ☐ Ja ☐ Nei
- Halogenerte organiske forbindelser ☐ Ja ☐ Nei

- Antibakterielle midler (f.eks. nanosølv)**** ☐ Ja ☐ Nei

* *Kandidatlisten finnes på ECHAs hjemmeside: http://echa.europa.eu/candidate-list-table*

** *PBT og vPvB i henhold til kriteriene i bilag XIII i REACH*

*** *Stoffer med hormonforstyrrende effekter kategori 1 eller 2, se følgende lenke:* *http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/strategy/being_en.htm*

**** *Et antibakterielt middel er et kjemikalie/produkt som forhindrer eller stopper tilvekst av mikroorganismer, for eksempel bakterier, sopp eller protozoer (encellede organismer).*

O17 Belegninger og impregneringer

Inngår det krom i bestryknings/belegnings/impregneringskjemikaliet? ☐ Ja ☐ Nei

Inngår det fluorforbindelser i bestryknings/ belegnings/impregneringskjemikaliet? ☐ Ja ☐ Nei

Svanemerket mat- og bakepapir oppfyller kravet.

Legg ved sikkerhetsdatablad for produktet.

Ved endringer i det kjemiske produktets sammensetning skal en ny erklæring om oppfyllelse av kravene sendes inn til Nordisk Miljømerking.

Sted og dato:	Kjemikalieprodusentens navn:
Ansvarlig person:	Ansvarlig persons underskrift:

Skjema 4, Erklæring - Plast

Skjema for kravene O20 og O21.

Fylles ut av produsenten av polymer-/plastmaterialet.

Navn på plastmateriale og typen polymer: _____

Navn på polymer-/plastprodusent: _____

O20 Additiver til plast

Er det tilsatt kjemikalier som farge, mykgjørere, antioksidanter og fyllstoffer (uorganiske fyllstoffer er unntatt) til polymeren/plastmaterialet? ☐ Ja ☐ Nei

Hvis ja, skal tilsetningen i polymeren/plastmaterialet oppfylle kjemikaliekravene O12, O13 og O14.

- For farger, anvend skjema 3c.

- For andre tilsetninger, anvend skjema 3a.

Legg ved sikkerhetsdatablad for det tilsatte kjemikaliet.

O22 Restmonomerer i plast

Inneholder plasten maks 100 ppm restmonomerer klassifisert i henhold til tabell S5 under: ☐ Ja ☐ Nei

Tabell S5: Klassifisering av CMR-stoffer

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	Kategori	Farekode
Kreftfremkallende egenskaper	Carc. 1A/1B Carc. 2	H350 H351
Kjønnscellemutagenitet	Muta. 1A/B Muta. 2	H340 H341
Reproduksjonstoksisitet	Repr. 1A/1B Repr. 2	H360, H361 H362

Innhold av restmonomer skal måles på nyprodusert polymer.

Sted og dato:	Polymer/plastprodusentens navn:
Ansvarlig person:	Ansvarlig persons underskrift:

Bilag 2 Retningslinjer for standarder, vegetabilske råvarer

Nordisk Miljömärkning ställer krav på standarden som hållbart odlad vegetabilisk råvara ska certifieras i förhållande till. Kraven beskrivs nedan. Varje enskild nationell hållbarhetsstandard och varje certifieringssystem gås igenom av Nordisk Miljömärkning för att säkra att alla kraven uppfylls.

Krav på standard

- Standarden ska balansera ekonomiska, ekologiska och sociala intressen och överensstämma med FNs Rio-dokument Agenda 21 och Skogsprinciperna – samt respektera relevanta internationella konventioner och avtal.
- Standarden ska innehålla absoluta krav och den ska främja och bidra till en hållbart odling. Nordisk Miljömärkning lägger speciell vikt på att standarden har effektiva krav och att de absoluta kraven skyddar ekosystemets biodiversitet mot illegal avverkning och att de absoluta kraven skyddar skogens ekosystemets biodiversitet.
- Standarden ska vara offentlig. Den ska vara utvecklad i en öppen process där ekologiska, ekonomiska och sociala intressenter har varit inbjudna att delta.

Kraven på hållbarhetsstandard är formulerade som processkrav, där utgångspunkten är att om ekonomiska, sociala och miljöintressen i en process är eniga om en standard, så säkras en acceptabel nivå på standarden.

Om en hållbarhetsstandard är utvecklad eller accepterad av ekonomiska, ekologiska och sociala intressen, så är det möjligt att standarden upprätthåller en god kravnivå. Därför ställs kravet på att standarden ska balansera de tre intressena och att alla intressegrupper ska ha blivit inbjudna till att vara med och utveckla hållbarhetsstandarden.

Standarden ska innehålla absoluta krav som måste uppfyllas innan certifiering. Detta säkrar att jord-/skogsbruket uppfyller en acceptabel nivå på miljöarbetet. När Nordisk Miljömärkning kräver att standarden ska främja och bidra till hållbart odlingssystem, krävs det att standarden utvärderas och revideras regelbundet så att processen utvecklas och miljöpåverkan minskas successivt.

Krav på certifieringssystem

- Certifieringssystemet ska vara öppet, ha stor nationell eller internationell trovärdighet och ska kunna verifiera att kraven i hållbarhetsstandarden är uppfyllda.

Krav på certifieringsorgan

- Certifieringsorganet ska vara opartiskt och trovärdigt och ska kunna kontrollera att kraven i standarden är uppfyllda. Certifieringsorganet ska också kunna kommunicera resultaten och vara lämpat för effektivt genomförande av standarden.

- Certifiering ska utföras av en ackrediterad kompetent tredje part. Syftet med certifieringen är att kvalitetssäkra att kraven i hållbarhetsstandarden är uppfyllda.
- Certifieringssystemet ska vara lämpat för att verifiera att kraven i hållbarhetsstandarden uppfylls. Metoden som används i certifieringen, ska vara repeterbar och användbar för skogs-/jordbruk, och certifieringen ska ske i förhållande till en specifik hållbarhetsstandard. Det ska ske kontroll av standarden i området innan certifikat utfärdas.

Krav på spårbarhetscertifiering (Chain of Custody, CoC) certifiering

- Spårbarhetscertifiering ska utföras av en ackrediterad kompetent tredje part.

- Systemet ska ställa krav på spårbarhetscertifiering i leverantörskedjan, som säkrar spårbarhet, dokumentation och kontroll.

Dokumentation

- Kopia av jordbruksstandarden, namn, adress och telefon till den organisation som har utformat standarden, samt certifieringsorganets sluttrapport.
- Det ska anges referenser till de personer som representerar de parter och intressegrupper som är inbjudna att delta i utvecklingen av skogs-/jordbruks¬standarden.

Nordisk Miljömärkning har rätt att kräva in ytterligare dokumentation för att granska om kraven inom standard och certifieringssystem är uppfyllda.

Bilag 3 Testmetoder og analyselaboratorier

Valg av analyselaboratorium

Prøvetagningen og analysen skal utføres på en kompetent måte. Analyselaboratoriet skal være upartisk og kompetent. Miljømerkingsorganisasjonen sikrer seg at analyselaboratoriet oppfyller de alminnelige krav i standarden EN ISO/IEC 17025:2005 eller ISO-IEC Guide 25 eller har offisiell GLP-godkjennelse. Søkeren har ansvaret for dokumentasjon og analyseomkostninger. Produsentens eget laboratorium kan godkjennes for å gjennomføre analyser og tester, hvis myndighetene kontrollerer eller overvåker prøvetagnings- og analyseprosessen, eller hvis produsenten arbeider i henhold til en offisiell GLP-godkjennelse. Produsenten skal ha et kvalitetssystem som omfatter prøvetagning og analyser og være sertifisert etter ISO 9001 og 13485 (eller tilsvarende). For kjemikalier gjelder det også at vitenskapelig kontrollerte litteraturreferanser eller et produktinformasjonsblad som inneholder data om økologisk toksisitet samt anvendte testmetoder, kan brukes til å påvise at kjemikaliene oppfyller kravene.

Formaldehyd i lim

Innholdet av formaldehyd i lim kan bestemmes med en egnet metode, f.eks. derivatisering og analyse med GC-MSD eller HPLC med UV deteksjon. En relevant standardmetode kunne være ISO EN 16000-10: 2006 som anvendes bl.a. til analyse av formaldehyd i byggeprodukter (herunder lim).

Innhold av kjemiske stoffer i resirkulert plast

Analyse av innhold av stoffer som ftalater, bisfenol A og styren skal gjøres med XRF (X-ray fluorescence), ICP-MS (inductively coupled plasma - mass spectrometry), SEM (scanning elektronmikroskop) med energidispersiv røntgenspektroskopi (EDS), FTIR (Fouriertransformasjons infrarød spektroskopi) eller tilsvarende metoder.

Testresultatet kan sendes inn av plastprodusenten eller eventuelt et senere ledd i leverandørkjeden. Testen skal utføres på det "rene" materialet uten videre sammensetning med lim eller andre tilsetninger.

Analysemetode og deteksjonsgrense skal oppgis.

Bilag 4 Informasjon om egenskaper

Et produktdatablad for engangsartikkelen skal som minimum inneholde nedenstående opplysninger.

Navn på leverandør: (leverandør av engangsartikkelen)

Produktnavn:

Varenummer:

Material/materialkombinasjon: (beskrivelse av produktets hovedmaterialer)

Temperaturstabil i området:

Min. temperatur: (f.eks. 0 °C)_____

Max. temperatur: (f.eks. +40 °C)_____

Fett-tett: (ja/nei)

Matvarebegrensninger: (f.eks. ikke egnet til kontakt med moderat og sterkt sure matvarer (pH<4,5))

Egnet til fryseoppbevaring: (ja/nei)

Egnet til kjøling: (ja/nei)

Egnet til varmholdelse (termoeffekt): (ja/nei)

Egnet til væsker: (ja/nei)

Egnet til oppvarming i ovn: (ja/nei)

Egnet til mikrobølgeovn: (ja/nei)

Lageroppbevaring: (f.eks. tørt og kjølig (10-25 °C). Ikke i direkte sollys)

Andre relevante opplysninger om anvendelse: